

26^ο ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ «ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ» ΤΟΥ ΙΕΝΕ
*Ομιλία της Γενικής Γραμματέας Ενέργειας & Ορυκτών Πρώτων Υλών,
Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κας. Αλεξάνδρας Σδούκου*

Χαιρετίζω τη συμβολή του ΙΕΝΕ στη διοργάνωση του 1ου South East Europe Ministerial Energy Dialogue, που τελεί υπό την αιγίδα και την προεδρία του Υπουργού Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Κώστα Σκρέκα.

Πρόκειται για μια πρωτοβουλία που αναδεικνύει την εξωστρέφεια από την οποία εμφορείται τόσο το Υπουργείο, όσο και το Ινστιτούτο, αφού για πρώτη φορά στο πλαίσιο ενός Συνεδρίου, έχουμε τη χαρά να καθόμαστε στο ίδιο τραπέζι και να συνομιλούμε με τόσο υψηλόβαθμα πολιτικά στελέχη από τις χώρες της γειτονιάς μας.

Η διπλωματική αυτή συνάντηση γίνεται σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία η ενεργειακή κρίση των τελευταίων 18 μηνών ορθώνει τεράστιες προκλήσεις για τη χώρα, την ΝΑ Ευρώπη, αλλά και ευρύτερα, για όλες τις χώρες της Γηραιάς Ηπείρου.

Κι αυτό επειδή πρέπει να φροντίσουμε να βρούμε τρόπους για να ξεφύγουμε από το τρέχον ενεργειακό αδιέξοδο, να αναζητήσουμε τις βέλτιστες λύσεις που θα μας επιτρέψουν να έχουμε συνεχή ροή τροφοδοσίας με το βασικό καύσιμο, το φυσικό αέριο, αλλά να πάμε και ένα βήμα παραπέρα:

Δηλαδή, να δούμε πώς θα μπορέσουμε, όλοι μαζί, να μετατρέψουμε την περιοχή μας σε πεδίο ευρείας συνεννόησης των εθνών και ταυτόχρονα σε στρατηγικό κόμβο μεταφοράς ενέργειας προς την υπόλοιπη Ευρώπη.

Η ενεργειακή κρίση των καιρών μας αποτελεί επικίνδυνο γρίφο για κράτη, οικονομία και καταναλωτές.

Η πολυπλοκότητα και οι παραφυάδες της είναι τέτοιες και απλώνονται σε όλο το φάσμα της οικονομίας του επιχειρείν και της κοινωνίας, σε σημείο ώστε, σήμερα, να μην είναι εύκολο να διακρίνουμε ούτε το πραγματικό μέγεθος της απειλής που κρύβεται πίσω από τις αλληπάλληλες διαταράξεις των αγορών, αλλά ούτε και να εκφέρουμε ασφαλή πρόβλεψη για το πότε θα δούμε το τέλος της. Το βλέπουμε όλοι μας αυτό, καθώς εδώ και πολλούς μήνες προσπαθούμε να βρούμε ένα κοινό πεδίο συνεννόησης σε επίπεδο Ε.Ε. για να «προσγειώσουμε» τις τιμές της ενέργειας που απογειώθηκαν από πέρυσι και δεν στέκεται, ακόμη δυνατό.

Ενδεχομένως, να πρέπει να περάσουμε και αυτό το στάδιο προς την ευρωπαϊκή ενηλικίωση και ωρίμανση, αφού κυριαρχούν τα διαφορετικά εθνικά συμφέροντα, με αποτέλεσμα να καθυστερούν οι αποφάσεις που θα έβαζαν ένα τέλος σε όλη αυτή την αναστάτωση.

Έτσι, εναπόκειται σε κάθε χώρα να θέτει τις προτεραιότητες που θα αποφέρουν ασφάλεια εφοδιασμού και προστασία των καταναλωτών. Όπως γνωρίζετε, η Ελλάδα βρίσκεται εδώ και ένα χρόνο στην πρωτοπορία αυτών των πολιτικών. Είναι, άλλωστε η μόνη πειστική απάντηση που μπορούμε να δώσουμε, ως συντεταγμένη Πολιτεία:

Η υιοθέτηση ενός πλέγματος μέτρων που θα παρεμβαίνουν αποτελεσματικά ώστε να στηρίζεται η πραγματική οικονομία, χωρίς να διακυβεύεται η δημοσιονομική ισορροπία εξαιτίας του πρωτοφανούς άλματος στο κόστος της ενέργειας,

αλλά και δίχως να λειτουργεί ως επιταχυντής και πολλαπλασιαστής του δείκτη τιμών.

Ο ολιστικός χαρακτήρας της ενεργειακής κρίσης μετρίεται σε όρους πληθωρισμού που αλληλοεπιδρά ευθέως με το κάθε τι που αφορά στην οικονομία. Και έρχομαι στο καίριο ερώτημα:

Πώς αντιμετωπίζουμε αυτή την χαοτική κατάσταση;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και κατ'επέκταση η Ελλάδα, έχει δώσει ήδη την δέουσα απάντηση: Απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και μαζική στροφή στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Αυτή είναι η πολιτική που εξασφαλίζει τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία και συμβάλει στο μείζον, δηλαδή, στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Από το 2019 συντελείται στην Ελλάδα μια αληθινή «πράσινη» κοσμογονία. Το πιο εντυπωσιακό είναι ότι πως όλο αυτό το drive συμβαίνει εν μέσω των πιο δυσμενών συνθηκών. Τη δίδυμη κρίση του Covid-19 και των τιμών της ενέργειας. Παρ'όλα αυτά, και σε πείσμα των καιρών, η Ελλάδα είναι σήμερα η έκτη χώρα με τη μεγαλύτερη πρόοδο στην παραγωγή ηλεκτρισμού από ΑΠΕ.

Ακόμη, είναι στη δεύτερη θέση παγκοσμίως, στον δείκτη ελκυστικότητας επενδύσεων σε ανανεώσιμη ενέργεια, ως προς το ΑΕΠ (στοιχεία από την Ernst & Young). Επίσης, βρισκόμαστε στη 16η θέση στο γενικό δείκτη ελκυστικότητας επενδύσεων σε ΑΠΕ, ανάμεσα στις 40 μεγαλύτερες οικονομίες στον πλανήτη και στην 8η όσον αφορά στη συμβολή των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα. Αντιλαμβάνεστε το μέγεθος της επιτυχίας μας; Είμαστε πάνω από χώρες όπως η Δανία, η Γερμανία, η Ολλανδία και η Ισπανία! Φυσικά, αυτά τα επιτεύγματα δεν ήρθαν από παρθενογένεση!

Χρειάστηκε να προωθήσουμε ένα κύμα νομοθετικών παρεμβάσεων για τις ΑΠΕ, που ευνοούν τις νέες επενδύσεις αλλά, το πιο σημαντικό,

απλοποιούν και επιταχύνουν τις διαδικασίες αδειοδότησης των νέων έργων. Και για να μιλήσω με νούμερα, στον πρόσφατο διαγωνισμό του περασμένου Σεπτεμβρίου, η Ελλάδα δημοπράτησε συνολική ισχύ 538 MW! Στον παρονομαστή της πολιτικής μας για τις ΑΠΕ έχουμε προσθέσει και τον πρώτο νόμο που θεσπίζει το πλαίσιο για την ανάπτυξη των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων.

Στόχος μας είναι έως το 2030 να έχουμε αναπτύξει το λιγότερο 2 GW αιολικής ισχύος.

Στη συνέχεια, επιτρέψτε μου να μιλήσω για λίγο για την πολιτική προστασίας των καταναλωτών και των επιχειρήσεων από τις ακραίες αυξήσεις των τιμών στην ενέργεια.

Από το φθινόπωρο του 2021, όταν εγκαινιάσαμε την πολιτική της επιδότησης των λογαριασμών του ρεύματος έχουμε ανακατευθύνει περισσότερα 7 δισ. ευρώ για να στηριχθούν νοικοκυριά και επιχειρήσεις

Για να συνεχίσουμε να παρέχουμε αυτή τη στήριξη, θεσπίσαμε από τον Ιούλιο μηχανισμό παρακράτησης των υπερεσόδων των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρική αγορά, μέσω του οποίου έχουμε καταφέρει να συγκεντρώσουμε από σχεδόν 2,5 δισ. ευρώ. Τα ποσά αυτά κατευθύνονται άμεσα στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης με στόχο την επιδότηση των λογαριασμών. Το TEM, εκτός των πόρων του μηχανισμού, έχει επιπρόσθετα μια σειρά εισροών, όπως το πλεόνασμα του λογαριασμού ΥΚΩ, τα υπερέσοδα των ηλεκτροπαραγωγών, για τη χρονική περίοδο Οκτώβριος 2021-Ιούνιος 2022 (να τονίσω εδώ ότι είμαστε η πρώτη χώρα στην Ευρώπη που έως το τέλος του έτους θα έχουμε βεβαιώσει αντίστοιχα ποσά και μάλιστα φορολογώντας τα υπερκέρδη αυτής της περιόδου με 90%), τα υπερέσοδα στην αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας από τον περασμένο Αύγουστο και

εφεξής, καθώς και πόρους του κρατικού προϋπολογισμού που είναι απόλυτα επαρκείς για να συνεχιστεί η πολιτική των επιδοτήσεων.

Επίσης, παράλληλα με τις υποστηρικτικές πολιτικές για την κοινωνία, καταστρώνουμε στρατηγικά σχέδια για την απεξάρτηση της χώρας από τις εισαγωγές ρωσικής ενέργειας.

Έχουμε θέσει σε κίνηση ένα πολύ φιλόδοξο και εμπροσθοβαρές πρόγραμμα ανάπτυξης νέων υποδομών εισαγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου, εκτός από την ήδη υπάρχουσα στην Ρεβυθούσα και την υπό κατασκευή στην Αλεξανδρούπολη, με στόχο να θωρακίσουμε την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας.

Μαζί με τα έργα επαναεριοποίησης LNG, προχωρούμε και σε περαιτέρω διασυνδέσεις με τις γειτονικές χώρες, όπως πρόσφατα με τον IGB και τον TAP, ενώ υπό ωρίμανση βρίσκεται και ο διασυνδετήριος αγωγός Ελλάδας- Βόρειας Μακεδονίας. Υποστηρίζουμε επίσης την αναβάθμιση του TAP. Ταυτόχρονα, χάρη στη μεγάλη κινητοποίηση του κρατικού μηχανισμού σε επίπεδο ενημέρωσης των πολιτών, ιδίως από το καλοκαίρι και μετά και παρά τις αυξημένες ενεργειακές ανάγκες πετύχαμε να μειώσουμε τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας κατά 13% σε μηνιαία βάση και τη ζήτηση φυσικού αερίου κατά 18% σε ετήσια βάση. Επίσης, στο πλαίσιο διασφάλισης της ενεργειακής επάρκειας, η κυβέρνηση εκτός των άλλων μέτρων, προωθεί τον περιορισμό της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας των ενεργοβόρων επιχειρήσεων για τις ώρες αιχμής (18-21 βράδυ) μέσω σύστασης της αντίστοιχης υπηρεσίας, έναντι οικονομικού αντισταθμίματος, από το Δεκέμβριο 2022 έως το τέλος Μαρτίου 2023. Και συνεχίζουμε!

Η επίτευξη των στόχων για την απαλλαγή από τον άνθρακα και τη ραγδαία μείωση των εκπομπών CO₂, που έχουμε θέσει στο ΕΣΕΚ, που

επικαιροποιούμε αυτό τον καιρό, περνά μέσα από τη μεγαλύτερη διείσδυση ΑΠΕ στο μείγμα.

Ήδη αυτό το χρόνο θα έχουμε εγκαταστήσει στη χώρα 1,5 GW ανανεώσιμης ισχύος, ενώ, συνολικά, η δυναμικότητά μας σε ΑΠΕ, ξεπερνά σήμερα τα 10 GW και αν όλα πάνε καλά, θα την έχουμε τριπλασιάσει έως το 2030. Επίσης, το ποσοστό ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ έφθασε σε 41,1% ως προς τη συνολική κατανάλωση ρεύματος, πέρυσι, και ήδη βρίσκεται στο 43,1%, για το πρώτο πεντάμηνο του έτους. Στόχος είναι να ξεπεράσουμε το 70% έως το 2030, ενώ για το 2050, φιλοδοξούμε να πετύχουμε το μεγάλο στόχο για 100% παραγωγή καθαρής ενέργειας.

Για την αναβάθμιση του ηλεκτρικού μας δικτύου αλλά και την ολοκλήρωση του προγράμματος διασυνδέσεων με τα νησιά μας, έχουμε δεσμεύσει 10 δισ. ευρώ.

Άλλα 4 δισ. ευρώ κατευθύνουμε σε δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών και κτιρίων, την προώθηση λύσεων ηλεκτροκίνησης, τα συστήματα αποθήκευσης, το πράσινο υδρογόνο και τα ανανεώσιμα αέρια. Προσθέστε σε όλα αυτά και τις στρατηγικές συμφωνίες μας για σύζευξη των ηλεκτρικών δικτύων με την Αίγυπτο, την Κύπρο και το Ισραήλ

και έχετε μπροστά σας τη μεγάλη εικόνα των πράσινων πολιτικών που εφαρμόζει το Υπουργείο και η κυβέρνηση. Τι σημαίνουν όλα αυτά; Ότι η Ελλάδα μετασχηματίζεται, αργά αλλά σταθερά, σε μια σύγχρονη χώρα, με σαφή προσανατολισμό προς την κατεύθυνση της υιοθέτησης καθαρών λύσεων στην ενέργεια, που φιλοδοξεί να γίνει και κόμβος πράσινης ενέργειας. Ασφαλώς, καμία νέα τεχνολογία, πόσο μάλλον οι

ανανεώσιμες πηγές ενέργειας δεν μπορούν να υποκαταστήσουν όσο γρήγορα επιθυμούμε και τα παραδοσιακά ορυκτά καύσιμα.

Κύριε Σταμπολή, εσείς το ξέρετε καλύτερα από όλους, και το επικοινωνείτε εδώ και πολλά χρόνια, ότι το πετρέλαιο, κυρίως όμως το φυσικό αέριο έχουν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην πορεία προς την Ενεργειακή Μετάβαση.

Και όπως βλέπετε, το Υπουργείο και η Κυβέρνηση, κάθε άλλο παρά αποτελούσε τον «εχθρό» αυτής της προσέγγισης, όπως συχνά ακουγόταν όλα τα τελευταία χρόνια, από το 2019, που ανέλαβε αυτή η Κυβέρνηση.

Στην πραγματικότητα, η καθυστέρηση στην έναρξη των σεισμικών ερευνών οφειλόταν σε έναν συνδυασμό αρνητικών εξελίξεων στην αγορά, που απέτρεπε τις εταιρείες να επενδύσουν στον κλάδο.

Οι κατακλυσμιαίες αλλαγές στο γεωπολιτικό και οικονομικό επίπεδο τα τελευταία χρόνια, από την κρίση χρέους και την πανδημία, μέχρι και την ενεργειακή κρίση του σήμερα, προκάλεσε τέτοιο σοκ που η Ευρώπη υποχρεώθηκε να στραφεί στην ανανεώσιμη ενέργεια, ως μοναδικό αντίδοτο για τη διασφάλιση της οικονομικής ανάπτυξης και την προστασία του κλίματος.

Όταν η χρηματοδότηση νέων έργων ορυκτών καυσίμων έγινε απαγορευτική υπό το φως της στροφής αυτής στην πράσινη πολιτική, οι διεθνείς πετρελαϊκές εταιρείες αναθεώρησαν τα σχέδια και τους προϋπολογισμούς τους. Δηλαδή, ήταν το αντιεπενδυτικό κλίμα που δημιουργήθηκε που πάγωσε την υπόθεση.

Κάπως έτσι αποχώρησαν από τις συμβάσεις που είχαν αναλάβει στην Ελλάδα η Repsol και η TotalEnergies. Αυτή είναι η αλήθεια!

Όταν ήρθαν τα πράγματα έτσι, ιδίως μετά την ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, η κυβέρνηση έσπευσε αμέσως, ήδη από τον Απρίλιο που μας πέρασε, να ανακοινώσει την επανεκκίνηση και την επιτάχυνση των ερευνών. Για σκεφτείτε το λίγο...Ξέρετε τί προσπάθειες κατέβαλε η Κυβέρνηση, το Υπουργείο και οι αρμόδιοι Φορείς ώστε να βρούμε τη διάδοχο κατάσταση και να εξασφαλίσουμε ότι νέοι επενδυτές, μαζί με εκείνους που παρέμειναν, θα συνεχίσουν το έργο της έρευνας για τον εντοπισμό υδρογονανθράκων στον χερσαίο και υποθαλάσσιο χώρο μας;

Το τί υποστηρίζει η αντιπολίτευση το σεβόμαστε, αλλά δεν μας αφορά!

Εμείς γνωρίζουμε τι είχαμε να αντιμετωπίσουμε και εκ των πραγμάτων, νομίζω πως αποδειχτήκαμε χρήσιμοι και εξυπηρετούμε τα συμφέροντα της χώρας με τον καλύτερο τρόπο. Λυπάμαι μόνο που δεν δύναμαι να εκφέρω πρόβλεψη για το αν υπάρχουν κοιτάσματα στην Κρήτη, στο Ιόνιο, στον Πατραϊκό και στα Γιάννενα, και τί ποσότητες κρύβονται σε αυτά. Θέλω να είμαι απολύτως υπεύθυνη απέναντι στον Έλληνα πολίτη και να μην χαϊδέψω αυτιά προτού ολοκληρωθούν οι σεισμικές έρευνες και γίνουν οι πρώτες ερευνητικές γεωτρήσεις! Για το αν υπάρχει αισιοδοξία; Υπάρχει. Δεν το κρύβουμε. Καλύτερο είναι όμως να είμαστε επιφυλακτικοί. Έως τότε, θα συνεχίσουμε να αφήνουμε το στίγμα μας, τόσο σε εγχώριο επίπεδο όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ήδη, οι προτάσεις του Πρωθυπουργού για το πλαφόν στο φυσικό αέριο και την απαγκίστρωση της τιμής του από εκείνη της ηλεκτρικής ενέργειας είναι η βάση πάνω στην οποία συζητούν σήμερα οι εταίροι μας, ενώ τις επόμενες μέρες θα κατατεθεί επίσημα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ο μηχανισμός ενεργοποίησης του πλαφόν στο TTF με στατικό άνω όριο αλλά και δυναμικά χαρακτηριστικά που θα επιβάλουν την εφαρμογή του.

Κλείνω την ομιλία μου, με την ευχή να πάνε όλα καλά στο μέλλον και η Ελλάδα να γίνει ενεργειακό hub και σημαντικός stakeholder στον τομέα της ενέργειας. Το όραμά μας για την Πράσινη Μετάβαση παραμένει σε τροχιά, το ίδιο και οι πολιτικές που υποσχθήκαμε ότι θα εφαρμόσουμε. Σήμερα, παρά τα προβλήματα και τα σύννεφα στον διεθνή περίγυρο, η Ελλάδα είναι μια πιο ευρωπαϊκή χώρα, που ανταποκρίνεται στα μεγάλα ζητήματα των καιρών. Χωρίς να έχει χάσει την εθνική της ταυτότητα και τις ιδιαιτερότητες που τη χαρακτηρίζουν.

Σας ευχαριστώ θερμά που με ακούσατε.